

Seminarium licencjackie 2024/2025
dr hab. Michał Skop, prof. UŚ

Mur berliński (1961–1989) w literaturze, filmie i muzyce

Celem seminarium jest przedstawienia muru berlińskiego jako toposu/tematu utrwalonego w utworach literackich, sztuce, dziełach filmowych i muzycznych

Rocznica 35 lat od upadku muru berlińskiego stanowi okazję do spojrzenia na historię budowy, istnienia i upadku muru berlińskiego. Oddzielający Berlin Wschodni od Berlina Zachodniego, symbolizował podział Europy po II wojnie światowej na dwa bloki polityczne i wojskowe, wpływał na miasto i metropolię, zburzony w 1989 roku stał się symbolem kultury i sztuki, w postaci zachowanej po dzień dzisiejszy „East Side Gallery” (graffiti, street art, murale), jest tematem wielu filmów (np. „Słoneczna aleja” 1999, „Der Tunnel” 2001, „Die Mauer – Berlin ‘61“ 2006, „Das Wunder von Berlin“ 2008, „Królik po berlińsku” 2009). Mur jako metafora doświadczeń jednostki, występował w utworach m.in. Wolfa Biermanna, Petera Huchela, Bernda Jentzscha, Klaus Schlesingera, Uwe Johnsona, Bernda Wagnera. Stanowił także inspirację dla wielu twórców i grup muzycznych (np. Scorpions, Pink Floyd, Sex Pistols, Roger Waters, Elton John).

Seminarium licencjackie 2024/2025
dr Romuald Jędruszczak

Niemieckojęzyczne czasopisma dla dzieci i młodzieży. Edukacja, wychowanie i język

Celem seminarium jest analiza niemieckojęzycznych czasopism dziecięcych i młodzieżowych pod kątem zawartości treści edukacyjnych, wychowawczych oraz pod kątem używanego języka. Analizie poddane zostaną czasopisma publikowane po roku 1945, ze szczególnym uwzględnieniem czasopism publikowanych na terenie NRD. Istotnym elementem jest zwrócenie uwagi na kształtowanie modelu wychowania w przedmiotowych periodykach oraz na rzeczywistość historyczno-kulturową w nich prezentowaną. Omówione mogą zostać również medialne formy wsparcia treści w periodykach i ich zbieżność z koncepcjami wychowawczymi badanego okresu.

Transfer – przekład – przemiana – recepcja. Cyrkulacje literatury niemieckojęzycznej w czasie i przestrzeni

Przedmiotem seminarium będą teksty literatury niemieckojęzycznej oraz teksty kultury niemieckiego obszaru językowego, pozostające do tej pory na marginesie refleksji naukowej, nieodkryte, mało znane bądź przywoływane kontekstowo. W szczególności zaś potencjalne prace dyplomowe mogą dotyczyć następujących obszarów:

1. Przekład wybranego utworu literackiego na język polski wraz z krytycznym komentarzem. Przykładowo: *Sage vom Wassermann* Augusta Scholtisa w przekładzie na język polski.
2. „Dziki kobiety” – przemiany postaci kobiet w wybranych utworach literackich, także w ujęciu komparatystycznym (literatura niemiecka vs. literatura polska); przykładowo: Kobieta-pająk vs. kobieta-wampir. Analiza porównawcza opowiadań T. Storma i J. Gotthelfa.
3. Transfer motywów ludowych w literaturze wysokiej, regionalnej lub popularnej (przykład: Postać wodnika u J. von Eichendorffa i H. Marchwitz).
4. Recepcja postaci fantastycznych (baśniowych, mitologicznych, legendarnych) w literaturze i kulturze niemieckiej (przykład: recepcja postaci Wandy na Górnym Śląsku; kreacja postaci Skarbnika w opowiadaniu *Bergwerke zu Falun* E. T. A. Hoffmanna, Hoffmanowski Piaskun – romantyczny bebok?).

Seminarium licencjackie 2024/2025
prof. dr hab. Grażyna Barbara Szewczyk

Literatura i kultura Szwecji w XX i XXI wieku

Przedmiotem seminarium licencjackiego jest zwrócenie uwagi na przemiany, które dokonują się w sferze kultury i literatury we współczesnej Szwecji w nawiązaniu do przeobrażeń społecznych i obyczajowych nordyckiego kraju.

Proponowane tematy prac licencjackich obejmować będą zagadnienia kultury (np. szwedzki design, media, w tym rola filmu i internetu, kultura szwedzkich prowincji, kultura pamięci, obyczaje i ich odzwierciedlenie w języku, wielokulturowość) i literatury przełomu 20. i 21. wieku, ze szczególnym uwzględnieniem literatury kobiet, współczesnej powieści obyczajowo-społecznej i powieści kryminalno-detektywistycznej (np. kwestia równości, inności i społecznego wykluczenia, recepcja dzieł klasyki we współczesnych odsłonach, krajobraz szwedzki jako miejsce fabuły). Ich opis i analiza podjęta przez polskiego odbiorcę otwiera nową perspektywę w spojrzeniu na fenomeny dzisiejszej kultury i literatury szwedzkiej.

Przedstawienie uczuć w literaturze staronordyckiej

Seminarium stanowi wprowadzenie do literatury staronordyckiej na tle kulturalnohistorycznym, uwzględnia również stan i warunki jej zachowania rękopiśmiennego. Zapoznamy się z średniowieczną literaturą islandzką oraz jej najważniejszymi gatunkami i tekstami takimi jak: Edda poetycka i Edda prozaiczna, sagi królewskie (konungasögur), sagi rodowe (Íslendingasögur) oraz poezja skaldów, dostępnych dzięki edycjom krytycznym oraz tłumaczeniom.

W szczególny sposób uwzględniamy przedstawienie uczuć, np.: jak uczucia są używane dla charakteryzacji postaci, kto udziela informacji o uczuciach w tekście, jak uczucia są przedstawiane w różnych gatunkach literatury staronordyckiej.

W ramach pracy licencjackiej student/studentka pogłębi swoją wiedzę na ten temat. Dokładny temat pracy zostanie sprecyzowany w konsultacji pomiędzy studentem/studentką a prowadzącą.